

צילום: דובר צה"ל

"לפעמים גבורה זה לקום ולעשות את העבודה שלך"

כששמעה סרן ד"ר רגינה פיקמן על פצועים מגדוד סמוך במהלך "צוק איתן", היא לא היססה ומהירה להגיש להם עזרה ראשונה תחת איום פצצות מרגמה וניהלה את חילוץ הנפגעים ופניוניהם. על מעשה זה הוענק לה צל"ש מפקד חטיבה 188.

נדב זק

סרן דוקטור רגינה פיקמן כבר הכירה מרחוק את שטח רצועת עזה כאשר קיבלה את ההודעה, ביחד עם כל הגדוד, על החזרה לרצועה, הפעם במסגרת המבצע שיקבל את השם "צוק איתן". שנתיים לפני כן, כשהייתה רק רופאה צעירה בגדוד 605 בחיל ההנדסה, ירד הגדוד לאזור במבצע "עמוד ענן". את התקופה של אז, חורף 2012, זוכרת סרן ד"ר פיקמן כתקופה מותחת ואורכה במהלכה לא הייתה בטוחה ביכולותיה. "המצב היה שונה לחלוטין כשהגענו לצוק איתן", היא מספרת. "הרגשנו שמשוה הולך לקרות, לא קראו לנו לשובו אחים אבל כשהתחילו לירות מעזה הבנו שגם אנחנו נצטרף. זה היה ממש מתוך הרגל, כבר ידענו מה עושים והעמסנו מהר את כל הדברים". במהלך השבועיים בשטח הכינוס, טרם הכניסה הקרקעית, הם מתרגלים שוב ושוב מצבים רפואיים איתם יתמודדו בשטח הרצועה. לא סרן ד"ר פיקמן ולא אנשי תחת האיסוף הגדודית (תאג"ד), ידעו אז שהאירוע המשמעותי ביותר בו

יתקלו במהלך אותו קיץ יקרה דווקא על גדר המערכת. "תפסנו כוונות בשטח הכינוס של הגדוד שלנו שעבר באופן יומיומי בשטח הרצועה, כשאנחנו שומעים כל הזמן נפילות של פצצות מרגמה (פצמ"דים) ואזעקות 'צבע אדום', נזכרת סרן ד"ר פיקמן. "אני שומעת בקשר של הנגמ"ש שפצמ"דים נפלו על כוח מגדוד 53 (גדוד "סופה", חטיבה 188 נ"ז) שלא היה הגדוד שלנו והיו בפעילות רגלית באזור כיסופים. אתה כל הזמן שומע נפילות אז אתה לא יודע אם אלו נפגעים מהאירוע או שזה נפילה לידנו, בדיעבד אני יודעת ששמענו את הפיצוצים שפגעו בהם", נזכרת סרן ד"ר פיקמן. "כשאני מבינה שיש נפגעים אני רצה לנגמ"שים של התאג"ד וצועקת לחיילים שאנחנו יוצאים לאירוע". גם היום, כמעט שלוש שנים אחרי האירוע, סרן ד"ר פיקמן לא מדברת על האירוע במונחים כמו 'פחד' או 'חשש'. מדבריה עולה שלרוע לא עברה במוחה המחשבה שלא להגיע לאירוע על אף שהפצועים לא היו מכוחות הגדוד שלה.

לעבוד כמו רובוט

באותם רגעים, סרן ד"ר פיקמן יחד עם חמישה מחברי תחנת תחנת האיסוף הגדודית מתחילים לטפל בפצועים הרבים במקום האירוע. לדבריה, מספר חובשים מזהים חלק מהפצועים המוטלים על הקרקע. היא מתחילה לתת הוראות לפרמדיקים והחובשים, ולמעשה לנהל את זירת האירוע. "עברתי בין הנפגעים כדי לראות מה המצב

שלהם ובמי צריך לטפל קודם, אמרתי לפרמדיק לטפל בנפגע קשה וראיתי נפגעים יותר קלים והתחלתי לחלק הוראות ואז הגעתי לנפגעים שהיו צריכים טיפול דחוף. תוך כדי מגיעים עוד צוותים ואנחנו כבר לא היחידים בידה". מסביבה של סרן ד"ר פיקמן נשמעות אזעקות "צבע אדום" בקול רם והדי פצצות המרגמה מרעידות את האדמה. היא אינה שמה לב להתרחשויות, מתרכזת כולה בהצלת הפצועים באירוע. סרן ד"ר פיקמן כל כך שקועה בהענקת הטיפול הרפואי שבשלב מסוים היא אף מורידה את קסדתה ובכך חושפת עצמה לפגיעה פוטנציאלית של פצמ"ר הועה. "אני מבינה שאני צריכה לדאוג שהפצועים יגיעו לבית חולים כמה שיותר מהר ובמצב כמה שיותר טוב. יש במקום פצועים שאי אפשר לפנות אותם בלי לייצב את המצב שלהם לפני זה מה שאנחנו מתחילים לעשות. פותחים נתיב אוויר, עוזרים דימומים רציניים עם ח.ע. (חוסם עורקים נ"ז)", משחזרת סרן ד"ר פיקמן את הרגעים המפחידים. "באירועים כאלו אני חייבת לעבוד כמו רובוט ולהתרכז במה שהתאמנתי עליו ובעבודה כדי לא להתעסק

בכל מה שקורה מסביב. אני מטפלת בנפגע ומגשימה אותו כשכולם מסביבי הלכו לכיוון הנגמ"שים בגלל ההפגזות מסביב והם צועקים לי לבוא לנגמ"ש ואני לא מבינה ולא עוזבת את הפצוע עד שסחבנו אותו לנגמ"ש. לא שמעתי אפילו את הצבע אדום וכל הזמן חשבתי איך אנחנו מפנים אותם. זה נגמר מאד מהר אבל זה הרגיש כמו נצח". זמן קצר אחרי שנחת מסוק הפינוי האחרון בידה ומפנה את הפצועים לעבר בתי החולים בארץ, סרן ד"ר פיקמן וחייליה מסיימים את הזיוור, הכנה מחדש של הציד הרפואי ומתכנסים לדבר על האירוע. במהלך השיחה, שומעת סרן ד"ר פיקמן קולות שהיא שמעה גם בתוך עצמה. חובשים ולוחמים שמרגישים שלא עשו מספיק באירוע למרות שהעובדות בשטח מוכיחות אחרת. המילה "רק" נורקת לאוויר לא מעט באותה השיחה. סרן ד"ר פיקמן מעודדת את חייליה שמרגישים שהיו יכולים להציל יותר פצועים באירוע. "היה לי מאד חשוב שהחיילים יבינו מה הם עשו כי הם לא הרגישו שהם עשו מספיק. גם אני הרגשתי את ה'רק' הזה ואחרי שעשיתי לכולם את השיקוף הזה. חשבתי על זה שגם אני לא עשיתי מספיק", היא אומרת.

"היו פצועים באירוע שהיו מצוותי הרפואה של הגדוד הסמוך אלינו, זה אנשים שהם חברים של החובשים שלי. אפילו לא חשבנו על זה באירוע, אלא רק כשינסו לעכל את זה אחר כך. חלקם מדחיקו שהם טיפלו בחברים שלהם ובאנשים שהם הכירו, גם לי יצא לטפל בקצין שדיברתי איתו לפני ואחרי לא עושה את הקשר בזמן הטיפול הזה כי אתה חייב לעשות את מה שהתאמנת עליו".

שבעה שבועות על גבול הרצועה

מיד לאחר האירוע חזרת סרן ד"ר פיקמן ביחד עם הצוות שלה לשמור על הכוונות הרפואית של הגדוד בגזרה. הם נאלצים לחזור לשגרה מהר מהצפוי, המבצע עדיין מתנהל וסרן ד"ר פיקמן מבינה שאירוע מהסוג הזה עלול לקרות שוב בגזרתם. במהלך השבועות הקרובים לא 'תקלו באירועים משמעותיים בסדר הגודל של האירוע בכיסופים אך סרן ד"ר פיקמן לא מסכימה לעזוב את הגבול.

המשך בעמוד הבא >>

צילום: דובר צה"ל

שאנחנו עוברים בחיים מעצב אותנו ומשנה את הבחירות שאנחנו עושים. במהלך הצבא התבגרתי הרבה ולמדתי הרבה על עצמי ומה מתאים לי. היום אני יודעת שההזדמנות בטיפול נמרץ היא להיות בשלב המכריע בחיים של בנאדם ולהיות מסוגלת לתת לו את העזרה ברגעים הקריטיים האלה, זה משהו שהייתי רוצה להתעסק בו."

אחרי שפרצה לא מעט מחסומים בתפקידי הרפואה בצבא, סרן ד"ר פיקמן מעודדת היום קצינות רפואה צעירות ופרמדיקות להשתלב בתפקידי מפתח בשטח על אף החשש מהסביבה הקרבית והלא פשוטה. "כשאני באה במגע עם רופאות צעירות או פרמדיקות אני מנסה לספר את הסיפור שלי כי הרבה פעמים זה נותן להן מוטיבציה להגיע לגדודים ולעשות שירות קרבי", משתפת סרן ד"ר פיקמן. "היום השמיים הם הגבול מבחינת מה שהצבא מאפשר בכל התחומים וגם ברפואה. עיקר המגבלות זה מה שאנחנו מציינים לעצמנו, אני מנסה להגיד שאם משהי שהחליטה לעשות את זה, היא בהחלט יכולה."

החדשה אחראית סרן ד"ר פיקמן על המענה הרפואי של חיילי החטיבה הן בפעילות מבצעית והן בזמן ההכשרות, לעיתים היא אף מצטרפת לפעילויות מבצעיות של היחידה. "כשהודיעו לי על קבלת הצל"ש כבר הייתי בתפקיד החדש ביחידה. ביהל"ם לא הייתה רפואה לפני זה היה משהו שמאד רציתי לעשות. יצא לי להיות איתם גם בפעילויות ובתור רופאה ביחידה מוכשרת אני צריכה לפקח על מענה רפואי להרבה פעילויות במקביל".

כשהיא נשאלת על אלמנט הגבורה במעשה עליו קיבלה את הצל"ש, סרן ד"ר פיקמן מעלה נקודה מעניינת: "בפרספקטיבה של שנים מאז האירוע, יש אלמנט של גבורה בהמון דברים שאנחנו עושים. אני חושבת שלפעמים גבורה זה לקום ולעשות את העבודה שלך אבל אני לא חושבת שהגבורה שלי שונה מהגבורה של אנשים שהיו לצידי ועשו דברים מדהימים בפני עצמם".

כיום, עומדת סרן ד"ר פיקמן בפני התחלת תקופת ההתמחות שלה בהרדמה וטיפול נמרץ. היא מספרת שלאירועים אותם חוותה בצבא ישנה השפעה על הבחירה הזו. "כל מה

"סגרתי בערך שבעה שבועות רצופים בלי לצאת הביתה", היא נזכרת. "גם כשנגמרה הכניסה הקרקעית ואנשים יצאו להתרענות התנדבתי להישאר כי פחדתי שכשאני אצא יקרה משהו בגדוד ואני לא אהיה. רק מהמחשבה שאני אצטרך לשמוע מרחוק על משהו שקרה לחיילים שלי ואני לא שם, התנדבתי לסגור ולהישאר בשטח".

השגרה המפרכת של מבצע בסדר גודל כזה ותפקידי הקריטי בגדוד לא מותרים לסרן ד"ר פיקמן זמן להתעמת עם האירוע. העימות האמיתי מול אירועי אותו ערב ארוך מגיע, כאמור, כמה שבועות לאחר המקרה. "ההתמודדות הגיעה רק כשהגעתי הביתה. הלכתי ישר לקבר של הקצין שדיברתי איתו לפני האירוע. שם, כשאני מגיעה לבית עלמין צבאי, מהשטח על ב', הכה בי מה שקרה. זה תהליך שאתה עובר, בהתחלה יותר קשה להירדם ואחר כך אתה חי לצד זה".

לאחר סיום המבצע כובשת סרן ד"ר פיקמן פסגה נוספת. פסגה שאף אשת רפואה בצה"ל לא כבשה לפנייה – היא מתמנה לרופאה הראשונה בהיסטוריה של היחידה המבוקשרת יהל"ם של חיל ההנדסה הקרבית. ביחידה

צילום: דובר צה"ל